

SLOVENE C

Naročnina
za državo SHS:
za eno leto naprej Din. 40—
za pol leta .. 25—
za četrt leta .. 12-40
za en mesec .. 7-50

za inozemstvo:
oslobojeno .. Din. 150—
mesечно .. 12-50

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji .. Din. 10—
v inozemstvu .. 20—

Posamna štev. 50 par.

Cena inseratom:
Prvotona petina vrsta mal
oglas po K 4— in K 6—,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd.
po K 12—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKS.
Poština plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 348 za oglaš.
Zagreb 9.011, Sarajev 7563, praške in dunaj 24.797

Prof. dr. Milan Vidmar:

Naša tehnična fakulteta in naša industrija.

Po ustanovitvi naše narodne države je Ljubljana dobila svojo univerzo in s tem izpolnjenje svojih dolgoletnih želja, katere se ji niso vkljub dolgoletnim bojem pod staro Avstrijo hotele uresničiti. Kot peta fakulteta se je ustanovila na naši univerzi tehnična fakulteta.

Naravno je, da se vsaka univerza, tudi če ima na razpolago bogata materialna sredstva, razvija počasi. Treba je organizirati stolice, dobiti potrebne učne moči in posebno na tehnični fakulteti ustanoviti potrebne laboratorije in inštitute. Vse to zahteva časa in denarja. Brez dvoma zahteva ravno izpolnitev tehnične fakultete največ denarnih sredstev, ker je pouk nemogoč brez praktičnih vaj v laboratorijih in inštitutih.

Razvoj tehnične fakultete ljubljanske univerze gre bolj počasno pot, kakor bi bilo treba. Glavna težava ne leži tam, kjer jo lažje išče, namreč v pridobitvi učnih moči. Res je, da je težko najti prvovrstnih strokovnjakov za vse praktične tehnične vede. Jugoslavija ni industrialna država, vsled česar tudi nima visoko kvalificiranih inženjerjev-specialistov. Sorodni slovanski narodi, predvsem Čehi in Rusi, pa nam lahko pomorejo v zadregi in so nam v istini tudi izdatno pomagali. Vrh tega je mogoče pritegniti v potrebi tudi strokovnjake neslovanskih držav, kar se bo moralo prej ali slej zgoditi. Glavna težava leži za enkrat v pomanjkanju denarnih sredstev in vsled tega v kritični situaciji nekaterih jako važnih stolic.

Brez dvoma je predvsem elektrotehnična stolica en važen stebel tehnične fakultete. Ta stolica mora izobraževati ne samo bodoče elektro-inženjerje, temveč tudi rudarje in strojne inženjerje. Celo gradbenim inženjerjem je treba dati nekoliko vpogleda v bistvo elektrotehnike. Inženjer, ki nima pojma o elektrotehniki, dandanes sploh ne zasluži nositi svojega naslova.

Bolj kakor vsak drug predmet dela težave elektrotehnika in bolj kakor vsaka druga stolica potrebuje elektrotehnična dobro opremljen inštitut s potrebnimi stroji, aparati in instrumenti. Elektrotehnični pojavi niso dostopni ne očesu, ne ušesu. Komplikirana umetna sredstva, električni instrumenti morejo šele indirektno podati vpogled v bistvo elektrotehničnih pojavov.

Po osnovnem študiju je neobhodno potrebno poslati slušatelja za nekaj semestrov v laboratorij. Sam mora manipulirati s stroji, sam opazovati električne toke s pomočjo instrumentov. Le na ta način je mogoče, da dobi polagoma neobhodno potrebno temeljno izobrazbo, brez katere ga je nemogoče poslati v praktično življenje.

Naša industrija krvavo potrebuje domačih strojnih elektrotehničnih in rudarskih inženjerjev. Naše železnice, naši rudokopi, naše tovarne morajo v težki svoji zadregi vedno zopet poseči po inozemskih inženjerjih, da sploh morejo obratovati. Nova generacija inženjerjev, katere nam mora dati naša univerza, bo šele v resnici nacionalizirala našo industrijo. Nova generacija je up naše industrije in lahko bi rekli, da ima zaradi tega tehnična fakulteta najvažnejšo nalogo vse univerze v rokah.

Tehnična fakulteta je v velikanski denarni stiski. Država v preteklem letu ni dala niti vinarja za opremo inštitutov. Država odklanja tudi v novem letu vse druge stroške, kakor samo redne, tako da ni misliti na to, da bi se nabave za inštitute nakupile iz državnega denarja.

Elektrotehnični inštitut, ta naš prvi čist tehnični inštitut, je dobil samo enkrat izredni kredit nad 1.000.000 K, s katerim je nakupil najvažnejše električne stroje. Na razpolago ni dobil ne primernih prostorov, ne denarja za aparate, za instrumente in ne sredstev za inštalacijo inštituta, za pohištvo in za biblioteko. Država je zaprla svoje žepe in prepustila elektrotehnični inštitut svoji usodi, ne glede na to, da vsled

tega mora naš naraščaj v tujino, da mora v Pragi ali v Brnu stradati ali pa brez dela obsejati doma in čakati na boljše čase.

Pisec teh vrstic kot šef elektrotehničnega inštituta smatra za svojo narodno dolžnost, da opozori javnost na nemogočo situacijo poverjene mu stolice. V tekočem šolskem letu ima stolica 80 slušateljev. Osnovni teoretični pouk je v tekočem letu končan. Vseh teh 80 slušateljev čaka na praktično izobrazbo v inštitutu, v inštitutu, katerega še ni, za katerega država ne da denarja, katerega bodo morali iskati na Češkem, na Dunaju ali v Nemčiji.

Za šefa tako važnega inštituta, kakor je elektrotehničen, je opisana situacija ne samo neprijetna. Stolica si je pridobila tudi v inozemstvu dober glas s svojim znanstvenim delom. Naravnost sramotno je za znanega strokovnjaka stati pred širokim znanstvenim svetom brez inštituta, brez pravih sredstev pouka s priznanjem, da trpi in mora trpeti kulturni in socialni škandal, kateremu bi bilo opomoči silno lahko.

Pisec teh vrstic dobro ve, da je za našo državo ravnotežje v državnem gospodarstvu silno važna stvar. Dobro mu je znano, da trpi pod razmerami časa dunajske univerze in dunajske tehnika. Dobro ve, da je treba dandanes pri javnih izdatkih varčevati z vsakim vinarjem in da je treba narodu nositi davke mirno in brez zabavljanja, ali pa odreči se kulturnim institucijam, ki stanejo denar.

Pisec teh vrstic se absolutno zaveda svoje narodne dosznosti. Lahko bi mu bilo pustiti nevhvaležno nalogo, sprejeti profesuro na kakšni starejši inozemski visoki šoli, za kar je imel že priliko, dobiti na ta način možnost za znanstveno delo in slediti s tem svojemu pravemu poklicu. Dolžnosti ga vežejo na domačo tla, na katerih je raste, na katerih smo vzrastli vsi in na katerih moramo živeti svoje življenje tako, da se nam ne bo treba sramovati. Ker država ni storila svoje dolžnosti, je poskusil pisec teh vrstic zadnje sredstvo in začel akcijo, da se postavi inštitut brez državnih sredstev. (Dalje.)

Splošen odpor proti upravni razdelitvi države.

ZANIMIVA IZJAVA NIKOLE PAŠIČA.

Belgrad, 17. jan. (Izv.) Danes je imel sejo odbor za upravno razdelitev države. Vsi člani, ki sodelujejo v odboru, so se izjavili proti vladnemu načrtu o razdelitvi države. Vsi govorniki so govorili v svojem imenu in ne v imenu svojih klubov, edino član Jugoslovanskega kluba dr. H o h n j e c je podal načelno izjavo, v kateri je zahteval, naj Hrvatska in Slovenija ostaneta dve nedeljivi pokrajini (oblasti). V imenu radikalcev je predlagal posl. Nastas Petrovič, naj sedanja okrožja in županije ostaneta ter se začasno proglase za oblasti, dokler se ne izvedejo volitve, nakar naj se izvrši nova upravna razdelitev države. Radikalec Vujičić je proti predlogu ministra

za pravosodje dr. Markovića, ki predlaga 26 oblasti, stavil predlog, po katerem naj bi se država razdelila na 30 oblasti ter naj se srezi povečajo. Minister za pravosodje dr. Laza Marković je kot zastopnik ministra za izenačenje zakonov zabil, naj se razprava odgodi na jutri. Koncem seje je bilo sklenjeno, da se na prihodnji seji prične najprej razpravljati o upravni razdelitvi Srbije.

Belgrad, 17. jan. (Izv.) Min. predsednik Nikola Pašić je izjavil v ministrskem svetu, da se bo pričela izvrševati razdelitev države na oblasti, ko bodo za to ugodne politične razmere. (To je o sv. Nikoli. Op. ur.)

Razprava o vladni deklaraciji.

DR. DEŽELIČ O HRVATSKEM VPRAŠANJU.

Belgrad, 17. jan. (Izv.) Danes ob 4. uri pop. se je vršila 14. redna seja narodne skupščine. Na dnevnem redu je bilo nadaljevanje razprave o vladni deklaraciji. Prvi je govoril posl. B r a n d t n e r, ki je kritikal notranjo politiko naše vlade ter je na koncu zahteval, da se mora vlada zavzeti za naše manjšine v Avstriji, ki morajo dobiti enake pravice, kakor jih imajo nemške manjšine pri nas zlasti glede šolstva. — Posl. dr. D e ž e l i č (Jugoslovanski klub) je v početku svojega govora poudarjal, da je nova vlada, ki se je predstavila skupščini, stara po osebah in mentaliteti. To je ista vlada, ki je v času ustavotvorne skupščine razglašala po svojem časopisu, da bo po sprejetju ustave nastopila nova doba v zunanji in notranji politiki, kakor tudi v gospodarskem življenju. Vidovdanska ustava je žal zares poslabšala tužni Vidov dan in sprejem ustave ni nikakor zboljšal stanja. Na žalost smo doživeli v zunanji politiki samo vrsto ponižanj, padec naše valute pa najboljše kaže naše gospodarsko stanje. Notranje stanje države je težko. Del opozicije je zapustil parlament. Ko vlada gleda na današnjo opozicijo, misli, da je ta zelo majhna in da komaj obstoja. Zadnje volitve v Zagrebu so pokazale, da je hrvatsko vprašanje eno najvažnejših političnih vprašanj in da ni fantom, temveč sila, s katero morajo računati vsi resni politiki. Hrvatska in Hrvati niso nikdar zaslužili imena separatistov, Hrvati so bili vedno nosilci narodnega edinstva. V Zagrebu je znan ilirski pokret, Strossmayer itd. Hrvati so bili najbolj navdušeni pristaši jugoslo-

vanstva, toda Hrvati so v svoji težki borbi za obstanek naroda tekom stoletij pridobili trd ponos in zavest, da se je njihova država vedno ohranila in da je bila kontinuiteta hrvatske države ohranjena tudi v najhujših časih. Hrvati so svobodno vstopili v novo državo in branijo svojo državo. Resna politika je, ako se dela po predlogu, da se za Hrvatsko ustvari izjemen položaj. Ta položaj pomeni normalni položaj, ki je pravičen in kateri se mora dati tudi Sloveniji, Bosni, Vojvodini, Macedoniji in Srbiji. (Ploskanje in hrup. Klic: Nimate pooblastila za Macedonijo!) Zahteva pokrajinske avtonomije in veli, da to ni samo plemenska težnja. Dokler se ne bo spoštovala svoboda, ne bo naša država niti mirna, niti srečna, niti močna. V novi vladi ne vidi nič novega, temveč samo staro vlado in pravi, da tej vladi ne more dati zaupanja. — Socialist Etbin K r i s t a n je kritikoval nato notranji položaj v državi, zlasti pa finančno in prometno stanje v državi. Končno se je baval z zakonom o zaščiti države ter naglašal, da ima ta zakon tendenco zavarovati pozicijo vladnih strank. Glede zunanje politike pravi, da vzdržuje vlada popolno tajnost in da nikomur ne dopušča pogledati v to tajnost.

Belgrad, 17. jan. (Izv.) Pri parlamentarni debati o vladni deklaraciji niso sodelovali poslanci vladnih strank, tako da poteka debata zelo mirno in da bo skoro gotovo kmalu končana. Kakor se poroča, ni vlada pripravila niti enega zakona, ki bi se mogel postaviti na dnevni red skupščine.

da niso navzoči zastopniki nekaterih parlamentarnih skupin.

PRINC GJORGJE V RIMU.

Belgrad, 17. jan. Kakor se doznava, je bil kraljevič Gjorgje, ki se nahaja v Rimu, obveščen o zaroki kralja Aleksandra I. in bo prišel te dni v Belgrad. Ostal bo po vsej priliki dalj časa v Belgradu in se bo udeležil slovesne zaroke. Pričakuje se tudi knez Arzen in princezinja Jelena.

Nekaj za ministra vojne.

Ze zadnjič smo poročali o izobraževalnem delu v češkoslovaški armadi, ki jo vodi posebna vrhovna kulturna sekcija pri ministrstvu vojne. Danes moremo poročati o »instrukciji za npravno in kulturno vzgojo vojaka«, ki jo je izdala češkoslovaška vojna uprava. Pri vsaki najmanjši edinici vodijo to delo posebni instruktorji pod vodstvom kulturnih šefov stotnije, bataljona, polka, brigade, divizije, armade, vojnega ministrstva. Pri pehoti so za duševno izobrazbo določene pozimi 4 ure na dan, poletu 2 uri, pri tehničnih četah vse leto po dve uri na dan, istotako pri konjenici in provijantu. Jako intenzivno se ima gojiti izobraževalno delo po bolnišnicah. Na vsakih 40 mož pride en instruktor. Pouk se vrši izpočetka ločeno po narodnostih, pozneje skupno. O tem delu se ima voditi žurnal, ki je na vpogled komandantu edinice, ki imajo posebnega »kulturnega« častnika za adjutanta. Če vojak v tem oziru slabo napreduje, izgubi razne olajšave in ugodnosti v službi. Uvajajo se ustmeni izpiti in pismene naloge. Za instruktorje same so uvedeni posebni tečaji. Pouk se ne vrši v obliki predavanj, ampak v obliki dialoga in ponazoritve. Vojaku je zabičevati, da nima samo braniti domovine, temveč se tudi izobraževati za svoj mirni poklic po službovanju. Narodnostni predsodki se imajo odstranjevati, gojiti je posebno moralno čuvstvo in delati na zblizanje narodov. Disciplina ne sme sloneti na strahu, ampak na prepričanju. Značaj se ima oplemenjevati. Analfabetični tečaji se vrše v krogu po 15 mož. Med kulturno izobrazbo spada: osnove politike, geografija, zgodovina, nacionalna ekonomija, slovstvo, zdravstvo. — Nujno je želeli, da naša vojna uprava posnema češkoslovaški zgled, ker našemu vojaku je kulturna izobrazba še bolj potrebna nego češkemu. Tako bi bili ogromni izdatki za armado vsaj deloma upravičeni in koristno naloženi. Za stvar bi se lahko zavzelo tudi prosvetno ministrstvo mesto da kuje razne kulturnoboje šolske zakone in krpuca srednje- in ljudskošolske zakonske načrte, ki ne zadovoljujejo nobenega pametnega človeka. Tudi šefi prosvetnih oddelkov bi prevzeli zelo hvaležno nalogo, če podajo voj. ministru iniciativne predloge v svrhu organizacije prosvetnega dela v armadi.

STALIŠČE MUSLIMANOV.

Belgrad, 17. jan. Davi je bila seja muslimanskega kluba, na kateri so razpravljali o sklepih kongresa jugoslovanske muslimanske stranke v Sarajevu in o pogojih za ostanek v vladi. Danes se bodo pogojitočno precizirali in stilizirali ter izročili vladi. Ako vlada teh pogojev ne bo sprejela, bodo muslimani izstopili iz vlade.

SRBSKI REPUBLIKANCI PROTI RADICU.

Zagreb, 17. jan. (Izv.) Jaša Prodano-
vić objavlja v »Slobodni Tribuni« uvodnik o odnosih srbske republikanske stranke napram Radićevi stranki ter pravi, da noče imeti njegova stranka nobenih zvez z Radićevo stranko, dokler se ne izjavi za sedanjo državo. Radićevo stranko imenuje separatistično, ker dela samo za hrvatsko republiko in samo za hrvatsko državo. Očita mu, da je osnoval namesto republikanskega bloka hrvatski blok, v katerem so tudi bivši monarhisti.

ZA PREHRANO DALMACIJE.

Belgrad, 17. jan. (Izv.) Poslanec Jugoslovanskega kluba dr. D u l i b i č je stavil na ministra za socialno politiko interpelacijo radi velikega pomanjkanja, ki vlada v Dalmaciji. Omenjal je, da je treba pomagati siromašnim dalmatinskim krajem, kjer ponekod ljudje trpe naravnost lakoto. V svoji interpelaciji opozarja na to, da se je v poslednjem času govorilo o posebnih konferencah za dotične kraje, ki bi imele določiti način pomoči. Poudarjal je, da Dalmacija ne potrebuje nobenih konferenc in da je treba poveriti razdelitev živil za Dalmacijo samo Zadrudnemu savezu v Splitu. Zahteval je od ministra za socialno politiko, naj izda potrebne odredbe za izvrši-

tev nasvetov v njegovem vprašanju, po katerih naj se živila razdele siromašnim brezplačno, drugim pa po znižani ceni.

IZENAČENJE DAVKOV.

Belgrad, 17. jan. (Izv.) Finančni minister je v zadnjem času sestavil komisijo, ki bi imela izvršiti izenačenje davčnih zakonov za vso državo. Splošno pa je prepričanje, da se bo zadeva s komisijo zavlekla in da ne bo tako prišlo do izenačenja davkov.

SPOR V SLOVAŠKI LJUDSKI STRANKI.

Praga, 17. januarja. (Izv.) Slovaški škof Kmetko bo odložil svoje politično mesto, ker se ne strinja s taktiko poslanca Jurige.

ZA ŠOLE NA SLOVAŠKEM.

Praga, 17. januarja. (Izv.) Na Slovaškem silno primanjkuje prikladnih šolskih poslopij. Češka vlada se je sedaj odločila, da bo dala zgraditi lična lesena šolska poslopja. Kot začetek je država naročila 20 lesenih šolskih zgradb.

BOLGARSKO POSLANISTVO V PRAGI.

Praga, 17. januarja. (Izv.) Bolgarsko poslanstvo v Pragi bo ukinjeno za dobo, dokler bo kurz bolgarskega denarja tako nizek kot je danes. V Pragi ostane le malo število uradnikov poslanstva, ki bodo opravljali tekoče posle. Poslanika bo zastopal sedanji bolgarski poslanik v Belgradu g. Todorov.

PRORAČUN POLJSKE.

Varšava, 17. januarja. (Izv.) Proračun poljske države izkazuje za prihodnje leto 450 milijard poljskih mark dohodkov in 600 milijard stroškov.

ZDRAVJE ČESKEGA ŽELEZNIŠKEGA MINISTRA.

Praga, 17. januarja. (Izv.) Českoslovaški železniški minister dr. Šramek je popolnoma ozdravel in prevzame te dni vodstvo svojega resorata.

HABSBURŠKA BRIGADA NA OGRSKRM.

Praga, 17. januarja. (Izv.) Iz Pešte javljajo, da so prišli na Ogrskem na sled novi habsburški tajni organizaciji. Imenuje se »habsburška brigada«. Organizacijo podpirajo legitimistični krogi. Policija drži imena organizatorjev v tajnosti.

ZNIZANJE URADNIŠTVA V AVSTRIJI.

Dunaj, 17. januarja. (Izv.) Število uradnikov nameravajo v Avstriji znižati s tem, da bodo vpokojili vse državne uslužbenke, ki služijo že 30 let.

KONFERENCA V GENOVI.

Dunaj, 17. jan. Italijanski poslanik Orsini-Baroni je danes izročil zveznemu kancelarju dr. Schobru noto italijanskega zunanjega ministra Della Torette, s katero se vabi Avstrija na podlagi resolucije, ki jo je dne 6. januarja 1922 sprejela konferenca v Cannesu, k udeležbi na gospodarski in finančni konferenci, ki se prične dne 8. marca 1922 v Genovi.

IRSKA.

Dublin, 16. jan. Začasna irska vlada je včeraj dopoldne zasedla grad v Dublinu, ki je bil doslej sedež podkralja Irske ter je tako predstavljal angleško gospodstvo v Irski.

Dublin, 17. jan. Začasna vlada je izdala proglaš, v katerem pozivlje uradnike, naj svojo službo normalno nadaljujejo. Deset angleških bataljonov je dobilo povelje, naj nemudoma zapuste Irsko.

Colomba.

Prosper Mérimée. — Posloven — 3—.

»Strahopetci! Na ženske streljate, na tujce! Mar ste Korzičani? Ste to možje? Ničvredneži ste, ki znate moriti le zahrbtno. Poberite se naprej! Zaničujem vas! — Sama sem. Moj brat je daleč. Umorite mene, moje goste! To je vredno vas. Ne upajte, bojazljivci! — Dobro veste: to je maščevanje. — Jokajte, le jokajte dalje, pa nam se zahvalite, da ne zahtevamo še več krvi!«

V Colombinem glasu in njenih kretanjah je bilo nekaj veličastnega, strašnega. Ob pogledu nanjo se je množica prestrašena umaknila nazaj kakor ob prikazni zlih čarovnic, o katerih si pripovedujejo na Korziški ob dolgih zimskih večerih marsikako strašno zgodbo. — Pribočnik, orožniki in nekaj žensk so porabili to priliko, da so se postavili med obe stranki, kajti tudi rebblianski pastirji so si že pripravljali orožje in bati se je bilo, da se vname na trgu boj. — Toda obe stranki sta bili oropani poglavarja in Korzičani, navajeni reda ob takih izbruhih jeze, se le malokdaj spoprimejo brez svojih voditeljev. Colomba, ki jo je njen uspeh spametoval, je zadržala svojo četo:

»Pustite, naj jokajo ubogi ljudje. Pustite stari, da odpelje svoje meso. Cemu moriti starega lisjaka, ki nima več zob, da bi grizel. — Sodnik Barricini! Spomni se drugega avgusta! Spomni se okrvavljenih listnic, kamor si pisal sebi s lastno svojo roko dolžno pismo! Moj oče je zapisal tja

GRŠKO-TURŠKI SPOR.

Pariz, 16. jan. Ministrski predsednik Poincare in angleški zunanji minister lord Curzon sta danes popoldne razpravljala med drugim tudi o vzhodnem vprašanju, pri čemur sta se sporazumela, da je rešitev tega vprašanja nujna, ker preti za spomlad obnovitev grško-turških sovražnosti. Izmenjava mnenj med Parizom in Londonom se bo nadaljevala. Kakor hitro bo vprašanje dozorelo, se bodo sestali zunanji ministri Francije, Velike Britanije in Italije, da določijo skupno stališče, ki ga nameravajo zavzeti.

TURŠKO—UKRAJINSKA POGODBA.

Moskva, 17. jan. Dne 2. januarja je bila podpisana turško-ukrajinska pogodba.

LAKOTA V RUSIJI.

Harkov, 17. jan. Število stradalotih otrok v jekaterinoslavskem ozemlju znaša 109.000; vsega skupaj strada 400.000 ljudi. V Chersonskem okraju strada 96.000 odraslih in 46.000 otrok.

BREZPOSELNOST V ŠVICI.

Bern, 17. jan. Zvezni delavski urad naznanja, da je znašalo število brezposelnih v Švici koncem decembra 142.937.

Politične novice.

— Pozno spoznanje. Ko je sedanja večina sprejela vidovdanske ustavo, so v slovenskem demokratskem taboru pritrkavali jali z najkrepkejši izrazi, češ, to so državni nevarni boljševiški elementi. Vsem na čelu je korakal »Slovenski Narod«, ki je pozivljaval vlado, da te elemente stre z železno roko. Metal je v en koš Radiča, Korošca, katoličke, komuniste, frankovce, blokaše; vse naj se zapre v glavnjačo in kurira z batinami. Vsaj smisel je bil tak. Hrvati so seveda bili »Narodu« uporno pleme, polno zgodovinske nadutosti in brez državnega smisla; tembolj je povzdigoval Srbe. Danes je »Narod« zapel čisto drugačno pesem. Glej Franca Govekarja članek: Ali — ali! v 14. številki »Slovenskega Naroda«. Tu se »Narod« sam na najkrepkejši način obsoja. O sili, katero je še nedavno proslavljal kot najboljšo medicino za vse nasprotne vidovdanske centralistične ustave, pravi danes, da »je vselej in v vsakem slučaju najslabše sredstvo, ker je vedno dvo- rezno; sila pomenja, da je opešala p a m e t, da znamo govoriti le še s pestjo; to je testimonium paupertatis!« Tako daje »Narod« sam sebi spričevalo ubožnosti. Dočim je »Narod« prej dolžil Hrvate in opozicijske Slovence, da so trmasti, da se dajo voditi »separatističnim politikastrom«, očita danes trmo belgrajskim vlastodržcem. »Da se Hrvate uzadovolji, je treba z dosedanjim politiko trme in tero- rizma prenehati... Pot do sprave in harmonije se mora najti. Naj p a d e še toliko ministrov pod klopo!« In še krepkeje se izraža gospod Govekar. Zahteva, »da naj današnji katastrofalni politikastri, trmasti zgagari izginijo v temo, a da stopijo na njih mesto možje, ki so trezni in pravični državniki. Ti dosežejo zlepa popolno harmonijo med Hrvati in Srbi.« Državniki, ki jih je »Narod« še včeraj koval med zvezde, so postali danes prosti zgagari. Kaj pa vidovdanska ustava, ta ljubljeneč fetiš starinskega in mladinskega demokratstva? Ta rešilna zvezda Jugoslavije? Fran Govekar pravi: »Niti ustava nam ne sme biti brezno, ki ga ni mogoče

premostiti. Ustava je človeško delo (prej je veljalo »Narodu« za božansko), ki se da izpreminjati, (kakšen atentat na državo!) je gola forma.« — Nočemo biti zlobni in z zadovoljstvom konstatiramo, da je »Slovenski Narod« prešel v tabor opozicije, da ne izključuje več revizije ustave in da zagovarja sporazum med Srbi in Hrvati, ki ga je še nedavno s Pribečevićem označil kot nepotreben. Upamo, da bodo besedam sledila dejanja.

— Agrarna direkcija v Ljubljani in vsesokolski zlet. Pred nami leži okrožnica s sledečim besedilom: »V Ljubljani, dne 1. decembra l. 1921. — Okrožni agrarni urad Ljubljana. — Številka 4230. — Okrožnica upravam veleposestev v območju okrožnega agrarnega urada v Ljubljani. — Jugoslovanski Sokolski Savez priredi v dneh 12.—15. avgusta l. 1922. v Ljubljani l. jugoslovanski vsesokolski zlet. V to svrhu zgradi Savez telovadišče za 5000 telovadcev in za 40.000 gledalcev. Ker bodo z zgradbo telovadišča zvezani ogromni stroški, obrača se tem potom na uprave veleposestev s prošnjo za brezplačno dobavo lesa v korist zleta, katere prošnja naj se po možnosti uvažuje, ker je uspeh vsesokolskega zleta ne samo v nacionalnem in državnem, nego tudi v narodno-gospodarskem interesu. Zlet bo namreč privabil v naše kraje mnogo naših južnih sovržavljajnov in tudi tujcev. Uprave veleposestev se vabijo, da v najkrajšem času (podčrtano v originalu) podpisane uradu sporoče, koliko so v te namene pripravljene prispevati. — Podpis: Okrožni agrarni poverjenik B., l. r. — Pečat: Okrožni agrarni urad v Ljubljani. — Agrarna direkcija v Ljubljani je državni urad. Temu uradu so uprave veleposestev ali takozvani sekvestri uradno podrejeni. Vsak poziv agrarnega urada in vsako še tako lepo zasukan »vabilo« na podrejene urade za prispevke ali za pomoč na korist privatnim društvom je absolutno nedopustno in se ne more imenovati drugače kakor korupcija. — »Sokol« namreč kljub vsemu naglašanju narodnosti in državnosti ni čisto nič drugega kakor zasebno telovadno društvo in nič več in nič manj. Vsaka prireditev tega društva je tako kakor prireditev vsakega privatnega društva popolnoma privatna stvar. Če hoče društvo kaj prirediti, mora gledati, če ima tudi za prireditev potreben denar, če je prireditev združen s stroški. Ako pa nima denarja, preostajata le dve poti: ali prireditev opustiti, ali pa se obrniti rednim putem s pravilno kolekovano prošnjo na vlado za podporo. Stvar vlade je, da presodi umestnost ali neumestnost zaprosene podpore in prošnjo odbije ali pa ji ugodi in sicer iz sredstev, ki so vladi v ta namen v proračunu dovoljena. Ekstratur pa si ne sme dovoljevati nobena vlada in noben urad, najmanj pa podrejeni organi, ki bodo morali morebiti lepega dne polagati jako temeljite račune o svojem gospodarstvu s tujo lastnino. Pri končni rešitvi tega vprašanja bo imela nekaj besede še mednarodna komisija, ki bo zahtevala točne račune. Dokler sekvestracija še ni identična s prilasitvijo, ni dobro, preveč udobno živeti na tuje stroške in razpisovati tuje denarje tudi na korist »Sokola« ne. Če »Sokol« potrebuje les, naj ga naroči magari tudi pri sekvestrih, a naj ga plača. Za točno plačilo tega lesa se naj briga agrarni okrožni urad, ne pa da z okrožnicami zavaja sekvestre na nepravilno poslovanje s tujo lastnino. Takih gospodarskih metod v Sloveniji ne bomo trpeli in poklicana oblast je dolžna, da kar najhitreje napravi v tem oziru red!

— Mesto veleposlanika kraljevine SHS v Carigradu še vedno ni zasedeno. Zanimivo je, da ta nedostatek v naši diplomatski službi podčrtava demokratska belgrajska »Pravda«. Iz držanja »Pravde« bi se dalo sklepati, da imajo demokracije že svojo kandidata za to velevažno mesto.

— O časnikiškari fakulteti prinaša belgrajska »Samouprava« od 13. t. m. zelo zanimiv članek, v katerem ugotavlja član- kar, da je angleško in nemško časopisje zelo resno, francoska pa je zelo osebno in brezobzirno. Pri Germanih da prevladuje strokovnost in vljuden ton, pri Francozih pa duhovitost, ki pa v osebnih napadih presega meje dopustnosti. Ta francoski ton prevladuje tudi v našem časopisju. Izgledalo je svojčas, da bo tega tona pri nas konec že pred vojno, toda obdržal se je do danes. S to tradicijo pa bo treba končati. Da se to omogoči, je potrebna ustanovitev časnikiške akademije, in sicer v Belgradu. Kajti Belgrad je naše najživahnejše umetniško, politično in znanstveno središče. Nivó profesorjev, ki bi predavali na tej akademiji, bi bil najvišji, zlasti če bi se te moči kombinirale z onimi belgrajškega vseučilišča, ki so intelektualno najvišje v kraljevini. Taka akademija bi naše časopisje evropeizirala in napravila konec časnikiškimi diletantom. Ako nečemo dobiti v 10 letih časopisja, kakršno je francosko in laško, moramo ustanoviti časnikiško akademijo v Belgradu.

— Agrarna reforma v južni Srbiji. V ministrtvu za agrarno reformo se vrše predpriprave za skorajšnjo razdelitev zemlje v južni Srbiji. Dogotovljeni so načrti glede parcelizacije in je v načelu sprejeto tudi vprašanje kreditov za seme in poljsko orodje in druge potrebščine za kolonizacijo. Iz Nemčije je naročenih 20 tisoč lesenih hišic, ki bodo imele po eno sobo, ali kvečjem dve in kuhinjo. Gospodarska poslopja in šole bodo morali zgraditi naseljenci sami.

— V znamenju svobode. Prejšnjo nedeljo je sklicala zemljoradniška stranka v Splitu javni shod, ki so ga pa policijske oblasti kratkomalo prepovedale. Vodstvo stranke se je pritožilo na notranje ministrtvo, vendar dosedaj še ni dobilo rešitve.

— Iz daljnega vzhoda. Med Kitajsko in Japonsko se na washingtonski konferenci glede Santuna še zdaj ni dosegel noben sporazum. Glede Tsingtava in Kiaučava se je sklenilo, da imajo tam vsaka narodnost pravico trgovanja. Ker je ta princip bil itak že priznan, ni razvidno, v kakšni zvezi naj bo to z aktualnim vprašanjem izpraznitve kitajskega ozemlja od strani inostranskih čet. — Takozvana daljnevna boljševiški elementi. Vsem na čelu čilska republika se nahaja v vojnem stanju z vladivostoko republiko, ki jo je organiziral neki caristični general s pomočjo japonskega denarja. Kakor se vidi, se daljnjevzhodno vprašanje na jako zanimiv način »rešuje«.

Dnevne novice.

— Prva številka »Preroda« je izšla. Vsebinsko smo navedli včeraj. V uvodniku kliče uredništvo: »Združimo se, stopimo v kolot! Zberimo se okolo tega lista, ki ima namen delati za pravni prerod naešga ljudstva! Domoljubi-poštenjaki skupaj na plemenito delo. Vsi, nobenega naj ne manjka! Sebičnežev, materialistov, alkoholikov, pohotnežev, nizkotnih ljudi — teh ne ra-

svoj dolg, tvoja sinova sta ga plačala. — Dajem ti pobotnico, stari Barricini!«

Colomba je s prezirljivim nasmehom na ustnicah gledala, kako so nesli mrliča v nasprotno hišo, kako je potem počasi razhajala množica. Zaprla je nazaj svoja vrata in ob vstopu v obednico, rekla polkovniku:

»V imenu svojih sorjakov vas prosim, oprostite, gospod. Nikdar nisem mislila, da bi Korzičan streljal na hišo, kjer so gostje. Sramujem se svoje dežele.«

Zvečer ko je miss Lidija odšla v svojo sobo, je stopil polkovnik za njo ter jo vprašal, bi li morda ne kazalo oditi jutri iz vasi, kjer tvegaš vsak trenutek svoje življenje; morda bi zapustila tudi kmalu otok, kjer ne vidiš drugega kakor morilce in zapeljivce.

Miss Nevil nekaj časa ni odgovorila. Očividno jo očetov predlog ni spravil v le majhno zadrego. Končno pa je rekla:

»Kako moreva zapustiti tako nesrečno mlado osebo v trenutku, ko tako potrebuje tolažbe? Se vam ne zdi, oče, da bi bilo to kruto?«

»Skrbelo me je zate, draga hčerka, zato sem tako govoril,« je odvrnil polkovnik. »Ko bi videl tebe na varnem v hotelu v Ajaccio, povem ti, da bi mi bilo neprijetno zapustiti to prekleto luknjo, predno bi stisnil roko junaku della Rebbia.«

»No dobro, oče, počakajva še in predno odideva, se prepričajva, ali jima res ne moreva nič pomagati.«

»Dobro srce,« je rekel polkovnik svoji hčerki in jo poljubil na čelo. »Rad te vidim

tako, da se žrtvuješ, da osladiš nesrečo drugih. Ostaniva. Nikdar se človek ne ke- sa, da je storil dobro delo.«

Miss Lidija se je premetavala v svoji postelji, ne da bi mogla spati. Zdaj je v nejasnem ropotanju slišala priprave za napad; zdaj je zopet mislila na ubogega ranjenca, ki je morda tole uro ležal na mrzlih tleh brez druge pomoči, kakor kar mu je more nuditi banditova ljubezen. Predstavljala si ga je oblitega s krvjo, borečega se s silnimi mukami. Čudno pa je to, da se ji je vračal Orso vedno, in naj je mislila nanj kolikorkrat je hotela, v isti podobi, kakor ga je videla v trenutku njegovega odhoda iz Ajaccia, ko je pritiskal na ustnice njen talisman... Potem je sanjala o njegovem junaštvu. Dokazovala si je, da se je podal v nevarnost, iz katere se je tako drago odkupil pravzaprav zaradi nje, da jo vidi par ur preje. Malo je še manjkalo in že bi mislila, da si je Orso zlomil roko v njeno obrambo. — Očitata si je njegovo rano in ga dalje občudovala. — In ko bi ta znameniti dvojni strel ne veljal prav toliko kakor v očeh Brandolaccia ali Colomba, bi si to dokazala, ko je le malo junakov po romanu, ki bi se mogli ponazati s toliko neustrašenostjo in toliko hladnokrvnostjo v taki nevarnosti. Bila je v Colombini sobi. Nad nekakim hrastovim klečalnikom je videla na steni poleg blagoslovljene palmov vejice malo Orsovo sličico v opravi vojaškega podčastnika. Miss Nevil je snela podobo, jo dolgo opazovala in jo končno postavila tik svoje postelje, ne da bi jo dala nazaj. Šele ob svitu

dneva je zaspala in solnce je bilo že visoko nad obzorjem, ko se je prebudila. — Pred posteljo je zapazila Colombo, ki je nepremično čakala trenutka, da odpre oči.

»No vendar! Ali se počutite morda slabo v naši ubogi hišici?« jo je vprašala Colomba. »Bojim se, da niste dobro spali.«

»Imate kaj novic o njem, draga prijateljca?« je vprašala miss Nevil in sedla na posteljo.

Zapazila je Orsovo sliko in hitro vrgla nanjo robec, da jo skrije.

»Da, imam,« je rekla smeje se Colomba.

Vzela je drugo sliko v roke:

»Mu je kaj podoben? Bolje je začet kakor tam.«

»Moj Bog!...« je rekla miss Nevil sramežljivo, »snela sem jo... iz raztresenosti... to sliko... Imam to grdo razvado, da vse pretaknem, pa nič nazaj ne dam... Kako je z vašim bratom?«

»Dosti dobro. Giocanto je prišel danes zjutraj že pred štirimi sem. Prinesel mi je pismo za vas, miss Lidija. Pač je pismo naslovil name, a spodaj je pripisal: za miss Nevil; torej ni pisal meni. No, pa se stre niso nič ljubosumne. Giocanto je rekel, da je silno trpel, da je mogel napisati. Giocanto s svojo večšo roko se mu je ponudil za pisarja, da bi on le narekoval. Pa ni hotel. Pisal je s svinčnikom, ki je nosil skritega na hrbtu. Brandolaccio mu je držal papir. Vsak hip je hotel vstati in tedaj je ob vsakem najmanjšem gibu začutil v roki silne bolečine. Pogled nanj je moral vzbujati sočutje. Tu je pismo.«

bimo, saj nas ne razumejo. A poštenjakov in plemenitnikov ima menda tudi še kaj slovenska zemlja! In te vabimo, te prosimo, te rotno pri ljubezni do rojakov naših: Naročite, berite naš list! Razširjajte in podpirajte ga! Nobena šola, nobeno društvo, noben učitelj, noben duhovnik, noben prijatelj ljudstva, noben razumnik naj ne bo brez njega! Noben mladenci, nobeno pridno dekle, ki bi ga ne čitalo! Cena lista je določena kar najbolj nizko, da se čim najbolj razširi. Kolikor več bo »Preroda« med ljudmi, toliko bolj se bodo širile njegove ideje, toliko hitreje se bo prerod vršil, toliko prej in bolj bo konec surovosti, pijanosti, razuzdanosti, ki jo tako težko gledamo na naših ljudeh, ki ji s tem napovemo novo vojsko, — da ne bomo slovenskemu imenu v nečast, domovini naši v žalost, ampak da bomo narod poštenjakov, da bomo narod vrljih mož!»

— Smrtna kosa med ameriški rojaki. V Nottinghamu (Cleveland) je umrl Alojzij Zakrajšek, doma iz Preserja. Zapušča soprogo in pet malih otrok. Pokopnik je bil brat o. Kazimira Zakrajška. — V Goldeni (Colo.) je bil 13. decembra 1921 ubit Alojzij Golob, rodom iz Tunje pri Kamniku. Star je bil 31 let. Pokopali so ga v Jolietu. — V Jolietu je na sveti večer umrl cerkovnik Jakob Vode, doma iz Vinja, župnija Dolsko pri Ljubljani. — V Clevelandu je umrla 36letna Marija Turk, doma od Sv. Trojice pri Cerkljici. Zapušča soprogo in dve hčerki, v stari domovini pa starše, dva brata in eno sestro. — V Newburgu O. je 3. decembra umrl Ignacij Baznik, doma iz Št. Jerneja. V Ameriki je bival 19 let. — V Čikagi je umrl 23. decembra Franc Mladič, doma iz Žužemberka. V Ameriki je bival 25 let.

— Zakon o pobijanju draginje. Zakonodajni odbor narodne skupščine je pregledal toli osovraženo naredbo ministra za socialno politiko z dne 17. januarja 1921 o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne spekulacije ter jo je temeljito predelal. Sklep zakonodajnega odbora, ki velja zanaprej kot zakon, stopi v veljavo dne 22. januarja 1922. Občinstvo utegne zanimati, da so odpravljena občinska sodišča za pobijanje draginje. O vseh po novem zakonu kaznivih dejanjih bodo zanaprej sodila okrajna sodišča in je proti njihovim sodbam dvuputen vzkliz na okrajno ali deželno sodišče. V onih zadevah, v katerih še ni končan postopek pred sodiščem za pobijanje draginje, nadaljuje postopanje okrajno sodišče po predpisih kazenskega pravnega reda. Tiste zadeve pa, v katerih je že izreko sodišče za pobijanje draginje sodbo, za katero pa kazni še ni izvršena, mora ponovno preizkusiti okrajno (deželno) sodišče. O določevanju najvišjih cen (maksimiranju) najvažnejšim vrstam življenjskih potrebščin, ki je spadalo do sedaj v delokrog odpravljenih sodišč za pobijanje draginje, novi zakon ničesar ne govori.

— Nov mostarski davek. Mostarski list »Narodna Sloboda« poroča o novih davkih, ki so jih uvedli komisariji v tem mestu. List piše: »Naša mestna občina mostarska je izdala neke čudne plakate in jih nalepila po ulicah. V oglaših se govori o nekih novih davkih in dokladah. Mestno poglavarstvo je razpisalo davek na vsa stranišča, psoire, klozete in kakor se že te naprave imenujejo. Razen tega je upepljen davek na vsak meter odvodnih cev in stranišč. Poleg vseh teh delikatnih davkov so upepljeni davki na vodnjake in davek na poulične hidrante, ki služijo za slučaj požara. Nastane vprašanje, kako stališče bo mesto Mostar zavzelo proti temu in kaj bo naredilo. Prvo, kar se tiče stranišč. Za one, ki te kulturne dobrine XX. veka nimajo, je to vprašanje rešeno. Oni nimajo kaj protestirati in takih je mnogo tudi med onimi, ki so to naredbo o davkih izdali. Težko pa je za one, ki te dobrine posedujejo.«

— Oproščena komunistična poslance. Dne 16. januarja 1922 se je v Beogradu dopoldne ob 9. uri nadaljevala ob veliki udeležbi poslušalcev razprava proti komunističnim poslancema Triši Kaceloviću in Kostu Novakoviću ter trgovcu Milanu Pupiču. Zaslišani je bil posl. Kacelović, ki so mu na podlagi več pisem, ki jih je pisal Novakoviću, hoteli dokazati protidržavno postopanje. Kacelović je vsebino pisem razložil in dokazoval, da je poimovanje sodišča popolnoma napačno. Priče, ki naj bi dokazale in podpre obtožnico, niso mogle izpovedati ničesar bistvenega. Po sijajnih govorih zagovornikov, ki so v svojih zagovorih odločno nastopili proti metodam, ki se jih je v danem slučaju posluževala policija in po kratkem utemeljevanju obtožnice po državnem pravdniku, so sodniki odšli k posvetovanju. Po precej dolgem posvetovanju so se sodniki vrnili v dvorano in razglasili o prostilnosti o s o d b o. Sodišče se na podlagi dokazilnega materiala in na podlagi izpovedi prič ni moglo prepričati o krivdi obtožencev in je zato moralo izreči oprostilno razsodbo. Občinstvo je sprejelo sodbo z odobravanjem.

— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. Na 1. rednem obnem zboru »Slovenskega zdravniškega društva« v Ljubljani dne 5. januarja t. l. se je izvolil sledeči odbor: Predsednik: prim. dr. Vinko Gregorič; podpredsednik: dr. Tone Jamar; tajnik: dr. Fran Svetina; tajn. nam.: dr. Albin Gregorec; blagajnik: dr. Alojz Slehta; blag. nam.: dr. Josip Volavšek; knjižničar: prof. dr. Alojz Zolotar; odborralci: prim. dr. Fran Göstl, dr. Rudolf Kobal, dr. Andrej Jenko, dr. Karol Brabec, dr. Mavricij Matjašič, dr. Mavricij Neuberger. — Prosilke za Löschner-Maderjevo ustanovo se opozarjajo, da vlože prošnje do 31. januarja 1922 na odbor »Slovenskega zdravniškega društva« v Ljubljani. (K)

— Železniška zveza s morjem. Po časopisnih poročilih je ob priliki ankete o projektovani železniški zvezi s morjem dne 20. decembra 1921 postal g. inž. Müller-Petrič izjavil, da jo smatrajo v obče kot izjavo Sekcije Ljubljana Udruženja jugosl. inž. in arhitektov. Ker sekcija ni nikogar pooblastila, da nastopi pri tej anketi v njenem imenu, more izjava g. inž. Müller-Petriča veljati le kot privatno mnenje njegovo, oziroma nekaterih članov Kluba železniških inženjerjev v sekciji.

— Begunci iz Baranje. Veliko število Barančev je s svojočasno pobegnulo pred madžarsko invazijo iz onega dela Baranje, ki je pripadel Madžarski, v jugoslovanski del Baranje, pri čemer so zapustili na Madžarskem vse svoje imetje. Ministrstvo za agrarno reformo je tem ljudem svojočasno razdelilo potom svojih uradnikov nekaj zemljišč v Baranji, da so mogli živeti. Ljudje so se naselili na nakazanih zemljiščih; na drugi strani pa je bilo odločeno, da se ovržejo sprejeti sklepi o razdelitvi zemljišč in so naseljenci dobili nalog, da se morajo takoj izseliti z zemljišč. Barančji, ki niso mogli izvesti tega naloga, so poslali deputacijo v Beograd, ki je poselila ministra za agrarno reformo, posamezne politične klube in tudi ministr. predsednika N. Pašića. Barančji so navedli min. predsedniku težkoč svojega položaja in je min. predsednik obljubil pomagati, da se spor reši tako, kakor zahteva pravičnost v korist baranjskih izseljencev.

— Brezposelnost v Dalmaciji. Po poročilu ministrstva za socialno politiko vlada v Dalmaciji zlasti med brodarji velika brezposelnost.

— Razbojniški umor. Pred par dnevi so roparji napadli trgovca Ostriča iz Novograda pri Zadru. Udriji so v njegovo stanovanje, ko je spal in ga umorili, nato pa izropali stanovanje in trgovino. Odnese so poleg drugih stvari tudi 1000 dolarjev, 5000 lir in okrog 20.000 kron.

Prekmurje.

Most pri Veržeju. Prekmurški most pri Veržeju, oziroma en glavni most s petimi manjšimi mostovi v naplavinu se dela naprej. Zaposlenih je 190 delavcev. Ker je zmanjkalo kredita, bi se moralo zmanjšati število delavcev za polovico. S tem bi se delo zopet zavlačevalo. Pokrajinski namestnik Hribar pa je poskrbel, da bo denar pravočasno na razpolago. Zato je upati, da bo most po poldrugem letu do spomladi gotov. Prekmurci ga že težko pogrešajo, ker ga silno potrebujejo za prevoz lesa in opeke iz Štajerske, kakor za dovažanje industrialnih izdelkov iz Ljutomerja.

Železnica Sobota—Ormož. V zadnjem času je prinesla »Jugoslavija« nekaj informativnih člankov o Prekmurju. Nekatere reči je doslovno prevzela iz dr. Slavičeve knjižice, ne da bi citirala vir. Raditega nastane lahko kak zmot z ozirom na železnico, ki bi šla iz Murske Sobot v Ormož. Po omenjeni knjižici namreč pravi »Jugoslavija«, da še ne ve, ali bo šla železnica skoz Križevac v Ljutomer ali naravnost iz Veržeja v Ljutomer. To je bilo resnično takrat, ko je knjižica izšla. Zdaj pa se že ve, da je trasirana proga iz Veržeja naravnost v Ljutomer in ne skoz Križevac, kakor so še takrat inženjerji tudi to progo jemali v pretres. Med Mursko Sobot in Ljutomerom bosta samo dve postaji, na obeh bregih Mure, in sicer na prekmurški strani južno od Dokležovja, na štajerski strani južno od Veržeja, odkoder gre proga na zapadni strani Cvena v Ljutomer.

Uprava Slovenije — proračun za leto 1922.

B. POLICIJA.

Posebno poglavje notranje uprave za Slovenijo tvori proračun policije.

Polijsko osobje Slovenije je silno številno in tvori naravnost signaturo vladajočega sistema. Proračun izkazuje zlasti med uradničkim osobjem tako množino »zlatih ovrtnikov«, da mora tudi nestrokovnjak spoznati, da je to preveč.

Proračun izkazuje: 1 ravnatelja, 3 višje policijske svetnike, 4 policijske svetnike, 4 policijske nadkomisarje, 6 policijskih komisarjev, 5 policijskih koncipistov, 6 policijskih konceptnih praktikantov in 2 zdravnik. Skupno: 31 konceptnih uradnikov.

Med pomožnimi uradi pa: 2 ravnatelja, 8 policijskih pristavov, 12 policijskih oficialov in 8 kancelistov. Torej 30 gospodov!

S tem pa še nismo pri kraju. Uradniških mest je nekaj tudi med policijskimi agenti in sicer: 1 višji nadzornik, 2 okrajna nadzornika, 5 revirnih nadzornikov I. razreda in 5 revirnih nadzornikov II. razreda. Skupno: 13 uradnikov.

Pri uniformirani straži pa: 1 osrednji komandant, 2 višja nadzornika, 5 okrajnih nadzornikov, 6 revirnih nadzornikov I. razreda in 6 revirnih nadzornikov II. razreda. Skupno: 20 uradnikov.

Polijsko uradniško osobje šteje tedaj v Sloveniji glasom proračuna 94 oseb!

Uniformiranih policajev (550) in policijskih agentov (105) pa predvideva proračun 655.

En uradnik pride torej na 7 policijskih uslužbencev. To razmerje jasno kaže, kje je treba pričeti s črtanjem.

Pisarniško pomožno osobje pa šteje: 8 oficijantov, 6 oficijantk in 25 pisarniških pomočnikov in pomočnic!

Uradnih slug je 10. Stroški za vzdrževanje te policijske armade so sledeči:

Redne plače za osobje . . .	1,756.107 K
draginske doklade . . .	31,273.200 K
redni materialni stroški . . .	3,486.950 K
izredni materialni stroški . . .	2,950.000 K

Skupno: . . . 39,466.257 K

To ogromno svoto požre v Sloveniji samo vzdrževanje policije brez žandarmerije in armade! Ko človek to številko gleda, se mora vprašati: Ali žive v Sloveniji sami roparji, tatovi in pčestni telovaji?

Vpoštovati pa moramo še okolnost, da gre v danem slučaju le za državno policijo v štirih mestih Slovenije, ako smo prav poučeni. Stražniki, ki jih vzdržujejo občine, v tem številu niso všteti.

Iz teh števil je razvidno, da se da policijska služba v Sloveniji znatno omejiti in povedati smo tudi, kje naj se omejitev prične. Začeti je treba zgoraj in to temeljito! Tako drage uprave, kakor je naša notranja in policijska služba, ne prenesejo niti bogati Angleži in ni ga pametnega razloga, zakaj bi ravno siromašna Slovenija morala nositi tako breme.

O drugih strokah naše javne uprave pa prihodnjic.

Gospodarstvo.

NA NASLOV DELEGACIJE MINISTRSTVA FINANC V LJUBLJANI.

Z začasnim zakonom o državnem proračunu za leto 1922 je bil uveden tudi posebni davek na poslovni promet ter določeno, da se ima voditi knjiga o opravljenem prometu. Kakor vsečasne ministrske uredbe, je tudi ta uredba prišla po smislu člena 130 ustave v obravnavo pred zakonodajni odbor, ki je pa, kakor znano, ni odobril. »Trgovski list« v Ljubljani je pred par dnevi tudi poročal, da je zakonodajni odbor prvotno določbo glede vođenja knjige o opravljenem prometu spremenil in sklenil, da se ima ta voditi šele pri letnem prometu od 360.000 Din. naprej. Tako stoji stvar. Ni treba biti jurist, temveč že navadna pamet pravi, da davek na poslovni promet še ni končno veljavno uzakonjen in da poprej, preden se to ne zgodi, finančna oblast nima nobene pravice, nalogati davkoplačevalcem kakršnekoli obveznosti. Tudi člen 115 naše državne ustave pravi, da se davki ustanavljajo edinec z zakonom.

Naša finančna uprava pa tega očitno ne ve, ker bi v svoji za nas sicer umiljivi »gorečnosti« ne pošiljala po deželi svoje organe, ki ukazujejo obrtnikom in trgovcem, da imajo brez ozira na zgoraj omenjene spremembe oddati pri davčnih uradih zapiske o opravljenem prometu in pod kaznijo odrajtati 1 odstotni davek. Ljudje sedaj ne vedo, kaj storiti, zlasti ne, kdo ima voditi knjigo, kdo ne. To postopanje finančne uprave je popolnoma protizakonito in bo napravilo veliko razburjenja. Pa menda ne misli finančna uprava na ta način izvabiti čim več poslovnega davka, potem pa bi lepega dne rekla: Pobiranje tega davka se ustavi, ker je bilo protizakonito, ampak nazaj ne dobi nihče ničesar. Amen.

BORZA.

Zagreb, 17. jan. (Izv.) Devize: Budimpešta 43—44, Berlin 157.75—160, Italija 12.80—12.87, London 12.38, Newyork 289—290, Pariz 23.90, Praga 4.88—4.92, Dunaj 4.05—4.10, Curih 56.25, Napoleon 990—1020. Valute: marke 158, lire 12.80, dolar 284—285 lei 200—220.

Curih, 17. jan. (Izv.) Devize: Budimpešta 0.77, Berlin 2.75, Italija 22.50, London 21.77, Newyork 515, Pariz 42.20, Praga 8.65, Dunaj 0.16, Zagreb 1.80, Varšava 0.18, Holandska 189.75, Bruselj 40.40. N.-a. krona 0.09.

g Promet s devizami in valutami. Z ozirom na sklep generalnega inšpektorata finančnega ministrstva od 10. t. m. preneha dosedanj razširjeni devizni odbor v Beogradu izdajati odobrenja za izvoz valut v inozemstvo tudi v zameno za uvoz deviz iz inozemstva. Odobrenja za to bodo izdajali poseben odbor za regulacijo prometa z devizami in valutami pri Narodni banki v Beogradu ter odbori njenih podružnic v notranjosti države. Odbori nima pravice izdajati generalna odobrenja za izvoz valut v inozemstvo v neomejenih količinah, temveč se imajo izdajati dovoljenja za vsako izvozno količino valut posebej, pri čemer se ima voditi točna evidenca o gotovih količinah valut in uvoženih devizah.

g Avstrijsko-poljska banka. Dunajski listi poročajo, da se snuje na Dunaju avstrijsko-poljska banka z delniško glavnico 1 milijarde n. a. kron. Predsednik te banke bo bivši minister Bilinski.

g Českoslovaška ne zviša cen na železnih. V zvezi s povišanjem cen na avstrijskih železnih so se razširile vesti, da misli tudi Českoslovaška zvišati cene na svojih železnih. »Tribuna« poroča, da so te vesti neresnične.

g Svetovna produkcija železa v letu 1921. Svetovna produkcija železa je bila v letu 1921. najmanjša v zadnjem desetletju. Letu 1921,

znaša produkcija železa 35,960.000 ton; a produkcija jekla 40,731.000 ton. V letu 1920. je znašala produkcija surovega železa 60,136.000, a jekla 68,321.000 ton. Letu 1913 pa s produkcijo surovega železa 76,694.000, a jekla leta 1913. 74,629.000 ton.

g Amerika in finančni položaj Evrope. Ameriški senat je sprejel soglasno sklep, s katerim se pozivlje državni departement, naj predloži vsa mogoča pojasnila o finančnem položaju evropskih vlad.

g Trgovska pogodba med Jugoslavijo in Avstrijo. Dne 30. januarja se bo podaljšala trgovska konvencija med Jugoslavijo in Avstrijo. Ministrstvo za trgovino in industrijo je zaprosilo narodno skupščino za nadaljnje podaljšanje te konvencije za 30 dni.

g Stanje papirnatega denarja v Madžarski. Na Madžarskem je bilo po zadnjem izkazu za 25-1 milijard o. kron v prometu. Stanje papirnatega denarja se je zmanjšalo za 658 milj. kron.

g Cene pšenice na Poljskem. Pšenica se plačuje na Poljskem 105—110 p. m. 1 kg (okrog 12-50 do 13 jugosl. kron), rž 70 p. m. (8-50 jugosl. kron), ječmen 68—75 p. m., oves 72 p. m., koruza 93 do 93 p. m.

g Ekspozitura Južoslovske Union banke v Skofiji Loko. Južoslovska Union banka je otvorila svojo ekspozituro v Skofiji Loko, ki je pričela 16. t. m. poslovati. V kratkem namerna ustanoviti še več podružnic.

g Češka trgovina z Rusijo. Dne 31. t. m. se vrši v Pragi ustanovni občni zbor delniške družbe »Slovska obhodni akciovna společnost v Praze«. Delniški kapital znaša 3 milijone čsl. kron. Namen družbe je import in eksport v Rusijo in iz Rusije.

g Sladkorni trust v sovjetski Rusiji. Predsedništvo najvišjega narodno-gospodarskega sveta je sklenilo združiti vso sladkorno rusko industrijo v en trust — Saharotrust.

Ljubljanske novice.

Ij Starešinsko predavanje se vrši v petek, 20. t. m. ob 8. zvečer v dvorani Akademskega doma. Predava. tov. Ivan Avsenek o problemu denarja. Vabljeni so člani starešinstva, po njih vpoeljni gostje in člani kat. akad. društev. Predsednik.

Ij Poselska zveza. Redni sestanki »Poselske zveze« se vršijo vsako nedeljo od 3.—5. ure popoldne v prostorih JSZ, Stari trg št. 2, I nadstr. Prvi sestanek je 15. t. m. Pozivlje. o se vse članice »Poselske zveze«, da v obilnem številu poseeajo te sestanke, ki bodo omogočali zblizbanje med članicami. — Tarifa »Poselske zveze«. V zadnji seji »Poselske zveze« se je sklenilo podaljšati plačilno tarifo še do 1. aprila t. l. Tem potom se pozivljajo one do spodnje, ki še niso doplačale po tarifi, naj iste doplačajo.

Ij Umrla je gospa Marija Jerše. Pogreb bo v nedeljo dne 18. januarja ob 2. uri iz deželne bolnišnice.

Ij Kidanje snega. Pešpot na Vojvode Mišiča cesti (prejšanje Kuhnova) še do sinoči ni bila odmetana. Pač pa je v sosednji Zarnikovi ulici napravljena posebna gaz do vile mestnega stavbnega nadsvetnika Prelovskega.

Ij Društvo nižjih državnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani. Občni zbor se vrši v nedeljo, dne 22. januarja ob 3. uri popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevni red po § 10 društvenih pravil. — Odbor. (K)

Ij Izza kulis kr. policijskega ravnateljstva v Ljubljani. Na temelju § 19. zakona z dne 15. oktobra 1868, drž. zak. št. 142, ter z ozirom na dnevno notico pod naslovom: »Izza kulis kr. policijskega ravnateljstva v Ljubljani«, priobčeno v št. 6 »Slovenca« z dne 8. januarja 1922, pošilja Vam oddelek za socialno politiko pokrajinske uprave v Ljubljani sledeči uradni popravek z zahtevo, da ga priobčite v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami: Ni res, da je za časa uklenjenja verižniškega urada istemu ostal od nabranih kazni itd. znesek, presegajoč 1 milijon kron, res pa je, da je razlika do višine 1,122.334 K nastala na ta način, da se je sporazumno z direktorjem odseka za prehrano izplačevala polna $\frac{1}{4}$ izkupila za zaplenjeno blago le zasačnikom, ki niso pripadali staležu urada, dočim so se nameščencem urada iz naslova nagrade izplačevale redne mesečne nagrade, ki so bile vedno manjše kot odgovarjajoča $\frac{1}{4}$ izkupila, to pa vsled tega, da se prepreči lov po nagradah, ki je splošno zelo neugodno vplival na razne organe in škodoval ugledu urada. — Ni res, da se je stavila navedena vsota deželni vladni na razpolago, res pa je, da je pripadel navedeni znesek v smislu § 4. naredbe deželne vlade z dne 3. januarja 1920, št. 16 Ur. L in dopisa ministrstva socialne politike z dne 4. novembra 1921, broj 62.920, odseku za prehrano, odnosno po likvidaciji tega odseka oddeku za socialno politiko pokrajinske uprave v Ljubljani. — Ni res, da so vsi nižji uslužbenci, ki so v največji meri delovali proti verižnikom, ostali praznih rok, res pa je, da je razen treh višjih uradnikov, dveh vodij podružnic in računskega revidenta pokrajinske uprave prejelo nagrado poleg dveh policijskih pristavov, dveh policijskih oficijalov, enega policijskega kancelista tudi 15 policijskih agentov ter da se je višina nagrade določila po tem, kolikor je vsak na naslov nagrade do tedaj že prejel, po dobi, katero je bil vsak nameščenec v službi pri uradu, po uspehli njegovega dela ter po službeni odgovornosti. — Ni res, da je bila razdelitev nagrad izvršila običajnim uradnim potom po predlogu državnega urada zoper navijačce cen, verižnike in tihotape v Ljubljani in s pristankom ter po odobritvi podpisane pokrajinskega namestnika. — Pokrajinski namestnik: Iv. Hribar.

Katoliški vestnik.

g Smrt odličnega redovnika in znanstvenika. V Florenci je umrl znameniti oratorianec g. Giuseppe Lais, znanstvenik svetovnega slovesa. Pokopnik je bil prvi strokovnjak na polju astronomije, meteorologije in seismologije ter kot tak predvnetelj vaticanske zvezdarne. Bil je učenec slavnega zvezdosloven jezuita Sechiija in je zlasti v seismologiji veljal kot avtoriteta.

g Ravenski nadškof umrl. V Raveni je umrl tamošnji nadškof Morganti.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sreda, 18. januarja: Gardist. Red C.
Četrtek, 19. januarja: Revizor. Izven reda.
Petek, 20. januarja: zaprto.

OPERA.

Sreda, 18. januarja: Faust. Red A.
Četrtek, 19. januarja: Evangeljin. Red D.
Petek, 20. januarja: Labodje jezero. Red B.

Prosveta.

pr Predavanja za inteligenco. V prostorih teološke fakultete v Alojzijevehi je predaval sinoči univ. docent dr. A. Snoj o problemu cerkvene organizacije v 1. stoletju. Po kratkem orisu modernih protestantskih hipotez, ki postane in razvoj cerkvene organizacije pripisujejo golemu slučaju, je govornik podrobneje razvil svojo teorijo. Rezultat njegovih izvajanj je bil ta: Nauk o božjepravem značaju cerkvene hierarhije je utemeljen v sv. pismu. — Cerkvena organizacija 1. stol. se bistveno sklada z današnjo, torej je današnja cerkev identična s cerkvijo apostolske dobe. Glavne smeri je organizaciji začrtal Kristus. Hipoteze, ki branijo drugačno mnenje, nasprotujejo ne samo zgodovinskimi virom, temveč i častitljivim tradicijam krščanskega vzhoda in zahoda. — V torek dne 24. t. m. bo predaval univ. prof. dr. Grivec o vzhodnem pojmovanju cerkvenega prvenstva. Vstop prost.

pr Še enkrat »Peterčkove poslednje sanje«. Na izjavo g. Pavla Golia, ravnatelja drame, odgovorjam samo to, da o sprejemanju in odklanjanju dramskih del nisem bil napačno poučen, marveč da mi je že dolgo znano, da določa dramski repertoar v prvi vrsti g. Oton Zupančič. Zato v svoji oceni »Peterčkovih poslednjih sanj« ne morem ničesar izpremeniti, ker je in ostane bistveno vprašanje, kaj se igra in ne kdo odloča o odklanjanju in sprejemanju dramskih del. Ker gre za

prvo slovensko premiero v tej sezoni, poudarjam to še posebno. Slovenska dela, ki so se ponudila letos, so bila po strogi presoji skoraj vsa odklonjena. Zato ne vem, čemu naj bi si kritika natikala rokavice pri oceni onih, ki so bila sprejeta. — Dr. Alojzij Remec.

POGLED NA IL ZVEZEK »ČASA«
XVI. LETNIK 1922.

V prvi razpravi piše prof. Pavel Butorac »Proti sadašnjemu obliku parlamentarizma.« Nujno zahteva revizijo političnega parlamenta, kakor ga danes imamo. Silno zanimivo je to, ker raziskuje v razpravi posledice kolektivne sugestije, kakor jih vidimo v raznih paradoksnih pojavih psihologije skupnosti, ter jih aplicira na delovanje v današnjih parlamentih. Ne samo intelektualno tudi moralno stoji parlamentarno življenje pod doimom sugestije. Drugače razboriti poslanci izgubijo prav dostikrat v njem svojo razsodnost; poslanci pa, ki so moralno dobri odšli v njegovo osredje, podležejo korupciji, ko pričenja vplivati nanje hipnoza te ali ene osebnosti oz. sugestivna sila večine ali lastne stranke. Take spremembe v značaju in nazorih se dogajajo raditeja, ker poslanci niso vedno najboljši in najsposobnejši možje. Zaključek vseh izvajanj je, da predlaga avtor le malo število poslancev, samo sto ali še manj, za celo državo. Mnogo več bi ti mogli napraviti: toliko bolj, ker je naprimer večja verjetnost, da bo v tem slučaju njih število predstavljalo v resnici le najboljši in najsposobnejši. Poleg tega je nujno potrebno, da imamo dve zbornici, politično in gospodarsko, ne samo radi različnega delokroga, ampak tudi radi tega, ker bi sicer v eni ter isti zbornici le težko mogli poslanci objektivno delati v prid države. Razprava je radi novih vidikov zelo zanimiva. — Drugo razpravo »Prazgodovinski človek« je napisal dr. Lambert Ehrlich. V njej nas uvaia v materialno, socialno in duševno kulturo pračloveka. Razprava je prva te vrste v slovenski literaturi in bo že radi tega vzbudila solšno zanimanje. Pisatelj je na tem polju strokovniak. Študiral je v Parizu in Londonu pri virih te znanosti. Predaleč bi šlo, če bi se podrobno spuščali v njegova izvajanja; treba jih je čitati: vsakdo bo videl nov svet pred seboj, ki mu razkriva življenje prazgodovinskega človeka v Evropi. Kake verske nazore je ta človek imel, o tem pisatelj še ne govori, razpravljati pa hoče o

tem v drugi razpravi, na katero bi čitatelje že sedaj opozorili. — V tretji razpravi podaja inž. Dušan Serbec »Misli o velepodjetju«. Z velikim poznanjem predmeta opisuje solčne in senčne strani velepodjetja, kolikor je v rokah individualnega gospodarstva. Laik se bo čudil, kako lahko silno služi baš ta način gospodarstva javnemu blagru, a kako mu je prav tako v veliko škodo, ker posameznika do skrajnosti izkorišča. Razprava je zelo poudarna. — Prav tako poudarna je kratka, a vsebinsko polna razprava o »Narodnem zdravju v Sloveniji leta 1920«, ki jo je napisal dr. A. B. Nič ne moralizira, nič ne očita, samo uradno ugotovljene številke pusti govoriti. Ta govor je grozan: vsak šest otrok v Sloveniji je v l. 1920 nezakonsko rojen! Cele knjiže govori že ta številka. »Število mrtvorojenih otrok je odromno!« Vsak tretji mrlič pri nas je bil otrok do petih let itd. Pisec ugotavlja le dejstva, a ob njih podu se zdraža: »Te usodne številke so poskočile od lanskega leta (1919), ko so bile že takrat grozne, do višin, ki jih ni zlepa najti v najbolj zanemarijenih krajih. Strahotna bočnost se nam odpira...« Zelo priporočamo, da članek vsakdo prebere in o njem razmišlja.

Sledita dve zelo aktualni razpravi. V prvi govori dr. Aleš Ušeničnik o »Dr. Ant. Mahničju in filozofiji sv. Tomaža Akvinskoga«. Dr. Veber je v »Nivju« skušal dokazati, da je dr. Ant. Mahnič zastopal čisto drugo filozofijo (namreč Platonovo), kakor je sam mislil (on je hotel biti vedno zastopnik filozofije Aristotela — Sv. Tomaža). Dr. Anton Mahnič torej ignorant! Na kaj ne pride vendar dr. Veber v svoji težnji po originalnosti! Z lahkoto in največjo razvidnostjo ga dr. Ušeničnik zavrača! — V drugi razpravi podaja dr. Jos. Srebrnič svoje stališče »K problemu o rasi in veri v srbski prošlosti«. Belgrajski srbski profesor Vlad. Corović je v slovenskem spisu s podobnim naslovom hotel iz srbske prošlosti dokazati, da so si Srbi v pravoslavju izbrali najboljšo vero in da je pravoslavje za nacionalno življenje večje vrednosti kakor katoličanstvo pri Hrvatih in Slovencih. Pisatelj izkazuje najprej, da je dr. Corović za svoja dokazovanja izbral čisto napačno metodo, ki seveda vodi do čisto napačnih rezultatov. Potem mu sledi v njegovih historičnih izvajanjih, da mu tukaj ugotavlja celo dolga vrsto netočnosti, ki Coroviću razpravi jemljejo vsako resnost in vrednost. —

Zelo bo zanimal tudi pogled na »Rimske cerkvene visoke šole«, ki ga je poskrbel dr. J. T. Kdo bi si mislil, da jih je toliko! Izborno so te visoke šole organizirane: ves svet obkrožajo s svojim vplivom in duhom. Kie bi dobili svetne univerze, ki bi se v ti točki mogle meriti z njimi! — Zvezek zaključuje strokovne ocene raznih del.

Toplo priporočamo »Čas« v naročbo! xy.

Turistika in sport.

Kolesarska lirijska sklicuje za četrtek, dne 19. t. m. ob 8. uri zvečer sestane v Prešernovo sobo restavracije Novisvet. Na dnevnem redu je rešitev diferenc nastalih v klubu. Udeležba je dolžnost za vsakega člana. — Kolesarski klub »Iirijska«.

Smučarji za udeležence smučarskega tečaja, katere razdeli Sportna zveza v sredo popoldne med 15. in 18. uro, določa posamezniki le z legitimacijami njih klubov ali drugimi verodostojnimi izkaznicami ter proti jamstveni izjavi za smučar. Odškodnine za obrabo smučij je treba položiti 10 Din, eventualne poškodbe se bo moralo posebej plačati. Opozorjamo pa, da je tečaj sam popolnoma brezplačen. (k)

Zimski sportni termini: Sportna zveza priredi v letošnji sezoni sledeče tekme: 20. januarja: drsalna tekma na Bledu in smučska tekma Mrzli studenec (post. Bohinj) Bled. — 2. februarja: sankajska tekma za prvenstvo Bohinja v Bohinju. — 5. febr.: sankajska tekma za prvenstvo Jugoslavije v Bohinju. — 12. febr.: Smučska tekma v terenu za prvenstvo Slovenije v Bohinju. — 19. febr.: Smučska tekma v skokih za prvenstvo Jugoslavije raz skakalnice v Bohinju. — 26. febr.: smučska tekma v terenu za prvenstvo Jugoslavije na Planici pri Kranjski gori. Podrobnejši razpisi bodo v Sportu, ki izide 25. t. m. — Vse sportnike opozorjamo že danes, da goje vztrajno trening. Sportna zveza. (k)

Teoretični smučski tečaj za novince se bo vršil 19. t. m. zvečer ob 8. uri v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Vabimo vse novince, da se zbere točno ob napovedani uri in pridejo, če mogoče, v polni smučarski opremi in opravi s smučmi in palicami vred, da se natančno pomerijo smučarji, odpravijo nedostatk in opozori novince na vse, kar je treba urediti že pred praktičnim vežbanjem v terenu in se ne bo izgubljal čas po nepotrebnem prvi dan pri praktičnem vežbanju. (k)

Kaj je Eliafluid - to se zna! Lekarnar Feller - Stubica!

Salma

neporušne

kavčukove pete
za čevlje.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 3 Din.)

BATERIJE ZA ŽEPNE SVETILKE:

A. Stadler, Sv. Petra cesta št. 23.

FOTOGRAFSKI ATELJEI:

Grabiec Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.

KLEPARJI:

Korn T., Poljanska cesta št. 8.

Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13.

KNJIGARNE:

Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE:

Olup Josip, Pod Trančo.

MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje:

Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

PARNA PEKARNA:

Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gradisce št. 5.

PISALNI STOROJI IN POTREBŠČINE:

Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

SOBNO SLIKARSTVO:

Zuran Martin, Mestni trg št. 12.

ŠPEDIČIJSKA PODJETJA:

Ranzinger R., Cesta na juž. železnico 7—8.

TELOV. POTREBŠČINE IN KLOBUKI:

Kunovar Ivan, Stari trg št. 10.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:

Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLČNIKI:

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:

Erjavec & Turk pri zlati lopatic, Valvarjev trg št. 7.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta št. 21.

URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA:

Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10.

(Ceno in točno.)

ZALOGA CEMENTA IN CEM. IZDELKOV

Cihlař Josip, Dunajska cesta št. 67.

ZALOGA POHISTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

V imenu nadvse potrlih staršev, bralov in sester sporočam vsem sorodnikom in prijateljem, da je v Vranji 6. t. m., daleč od slovenske domovine, izdihnil svojo blago dušo naš dobi

Franc Škerbec

vojak - novinec.

Pred odhodom se je pri obhajilni mizi pripravil na pot trpljenja v tujino in na pot — v boljše domovino. — Njegovo dušo priporočam vsem prijateljem v molitev!

Matija Škerbec,

stolni vikar.

Ključavničarski vajenec

močan in zdrav, se sprejme pri

STAN. SCHMID

Werksätze für landwirtschaftliche Maschinen und Motore in STRASS, Steiermark.

Praktikanta (prejemalca)

s primerno izobrazbo v starosti 16

do 17 let

sprejme lesna industrija.

Ponudbe na poštni predal št. 153

187 Ljubljana I.

Stanovanje s hrano

ali brez

nje,

event. tudi s sostanovalkami v eni sobi,

išče gospodinjstvo. — Ponudbe na upravo

»Slovenec« pod št. 207.

Prodajam 50 hl VINA,

rizling in

burgundec, lastnega pridelka, letnik 1921,

iz ljutomerskih gor. Več se povpraša

pri postajenačelniku, VEL. NEDELJA.

SPREJEMAJO SE GOSPODJE

na dobro domačo hrano.

Naslov pove upravništvo »Slovenec« pod

št. 182.

Proda se v okolici Ljubljane

HIŠA z vrtom, gospodarskim po-

stojem in gozdom. STANO-

VANJE PROSTO! — Kje, pove uprav-

ništvo »Slovenec« pod št. 176.

Barborič - Završan

preoblikuje klobuke za dame in

gospode. Ljubljana, Mestni trg 7.

Kolonijsalno blago, sladkor, pomaranče
in limone, sušeno sadje, drogerije itd.direktna nabava iz produktivnih dežel nudi po najnižjih
izvirnih cenah

»ORBIS« s. a. g. I. TRIESTE

Brzjavni naslov: Orbis, Trieste.

Zastopniki v vseh glavnih
mestih Jugoslavije se iščejo.Za Elektrodno tovarno na Dobravi pri Jesenicah
iščemomlajšega, neporočenega in energičnega
tovarniškega asistentaz višjo obrtno-šolsko ali visokošolsko izobrazbo. — Prednost
imajo oni, ki imajo že nekaj prakse v tovarniških obratih. —
Ponudbe z navedbo študij, referenc in zahtev glede plače je
nasloviti na naslov:

Kranjske Industrijske družbe, Jesenice - Fužine.

Pri Bratovski skladnici premogovnika v Zagorju
ob Savi se razpisuje mesto

drugega zdravnika

Kompetenti z daljšo prakso v kaki bolnišnici naj blagovolijo vpslati
svoje vloge na »Rudniško ravnateljstvo premogovnika Zagorje o. S.«
do 31. januarja 1922. Pripominja se, da morajo imeti prosilci v slučaju
namestitve lastno lekarno. — Ostali pogoji so na razpolago pri rav-
nateljstvu. 160

Kostanjev les

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi
J. POGAČNIK, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 1, I.
POSREDOVALCI SE DOBRO PLAČAJO!

Vžigalice

znamke »MIKADO« brez žvepla in fosforja, na vsaki podlagi se
užigajoče, v papirnatih ovojkah, izdeluje

Tovarna vžigalic d. z o. z. v Rušah pri Mariboru.

Zahtevajte oferte!

Zahtevajte oferte!

Zahvala.

Za izkazano sočutje ob smrti gospe

Ane Levičnik roj. Košmelj

izrekamo vsem udeležencem pogreba iskreno hvalo.

Posebej se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, oo. fran-
čiškanom, usmiljenim bratom in sestrām, Narodni čitalnici,
telovadnemu društvu Sokol in pevskemu društvu »Lira« za
ganjlive žalostinke.

Kamnik, dne 14. januarja 1922.

ZALUJOČI OSTALI.